

Témakörök történelemből az évfolyamvizsgára a 2017/18-as tanévben

10.A és 10.B osztályok számára

1. Az athéni demokrácia intézményei, működése. Athén társadalma, gazdasága a Kr.e. V. században.

Tartalmi elemek:

- a kleiszthenészi alkotmány lényege (a területi elv)
- az athéni társadalom és a politikai jogok, gazdasági viszonyok
- a legfontosabb politikai intézmények (népgyűlés, ötszázak tanácsa, esküdtbíróóság, arkhónok, sztratégosz, cserépszavazás) működése, az athéni demokrácia értékelése

2. A kereszténység kialakulása és elterjedése

Tartalmi elemek:

- A kereszténység főbb tanításai.
- A kereszténység történetének néhány állomása az ókorban (pl. páli fordulat, milánói ediktum, niceai zsinat, kereszténység mint államvallás).

3. A feudális társadalmi és gazdasági rend jellemzői.

Tartalmi elemek:

- A mezőgazdasági technika fejlődése: uradalom, új mezőgazdasági találmányok és eljárások (nehézeke, szügyhám, két- háromnyomásos gazdálkodás),
- Terményfelesleg és népesség-növekedés

4. Az iszlám vallás kialakulás és főbb tanításai.

Tartalmi elemek:

A vallás kialakulása:

- Arábia társadalmi és gazdasági jellemzői,
- Mohamed fellépése, életének főbb eseményei.

A vallás:

- az öt pillér – szigorú egyistenhit és a vallás gyakorlása,
- a Korán

5. Egy középkori város jellemzőinek bemutatása.

Tartalmi elemek:

A középkori város jellemzői:

- a telepítő tényezők (igazgatási, egyházi székhely, vásárközpont, közlekedési csomópont),
- önkormányzat (adó, választott tisztségviselők, városi jogok),

A céhek kialakulásának okai:

- szűk piac – kis vásárlóerő,
- kézművesség – minőség,

– a minőség védelme – a munkafolyamat szabályozása.

A céhes ipar jellemzői:

- a céh: védelem a kontárokkal szemben és a minőségért,
- szervezete, működése (mester, legény, inas, vándorlás, mesterremek),

Távolsági kereskedelem: Levante, Hanza, szárazföldi kereskedelmi útvonal

6. Géza fejedelemsége és Szent István államszervező tevékenysége.

Tartalmi elemek:

Géza fejedelemsége:

- a törzsfők-nemzetségfők hatalmának megtörése,
- a külpolitikai váltás,
- Géza és a kereszténység.

István állama:

- az uralom megszilárdítása és a keresztény királyság létrejötte,
- a királyi vármegyrendszer megszervezése és működése,
- az egyházszerzés.

7. A tatárjárás és az ország újjáépítése IV. Béla idején

Tartalmi elemek:

- A tatárjárás és következményei:
- IV. Béla politikája a tatárjárás előtt,
- a tatár támadás, a pusztítás mérlege,
- IV. Béla reformjai: várépítés, várospolitikai, az ország újrabenépesítése

8. A Magyarország gazdasága a XIV-XV. században

Tartalmi elemek:

- Károly Róbert gazdasági, pénzügyi reformjai (urbura, nemesfém monopólium, értékálló aranyforint; kapudó, harmincadvám)
- kereskedelmi útvonalak, kivitel, behozatal
- a mátyási gazdaságpolitika változásai, bevételek és kiadások (füstpénz, koronavám, rendkívüli hadiadó)

9. A nagy földrajzi felfedezések és következményei

Tartalmi elemek:

A nagy földrajzi felfedezések állomásainak bemutatása:

- a felfedezések legfőbb mozgatórugói, legfontosabb előzményei,

- a nagy felfedezések menetének bemutatása térképhasználattal (a legjelentősebb portugál utak: Afrika, India, Távols-Kelet, a Föld körbehajózása; a spanyol utak: Amerika felfedezése és leigázása).

10. Reformáció és katolikus megújulás

Tartalmi elemek:

A reformáció születésének közvetlen okai és főbb eseményei;

- a reformáció főbb irányzatai: a legfontosabb lutheri és kálvini tanok. (anabaptizmus, antitrinitárius)

A katolikus megújulás, az ellenreformáció kibontakozása:

- az ellenreformáció kibontakozása: a katolikus egyház reakciói (tridenti zsinat: szervezeti megújulás, új szerzetesrendek)

A barokk művészet áttekintése: a barokk stílus jegyeinek bemutatása

11. Az angol alkotmányos monarchia

Tartalmi elemek:

Az alkotmányos monarchia létrejötte és működése Angliában; Jognyilatkozat

12. Magyarország két és három részre szakadása, várháborúk

Tartalmi elemek:

- kettős királyválasztás, az ország két részre szakadása
- az ország három részre szakadása, a várháborúk
- a három részre szakadt országrészek jellemzése

13. A felvilágosodás eszmerendszere

Tartalmi elemek:

- A felvilágosodás kialakulásának szellemi, politikai háttere (pl: Locke, Rousseau munkássága)
- A hatalmi ágak bemutatása Montesquieu munkássága alapján
- Az Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozatának kialakulása, tartalma